

به فری گهرم له نـوان خهـلات و رهـخندها ... حهـیدهـر عهـبدولـهـحمان

له کورته فیلمی (به فری گهرم) ی دهرهـنـهـر (عهـدنان عوسمان) که خهـلاتی باشتـرین دهرهـنـانی له فیستیفاـی سینهـمای دژ به تیرـر به دهست هـنا، سیناریـی یهـکـ لهو تراژیدیا پـ لهـمهرگهـساتانهـی سهردهـمی داعش دهـبینین که چـن ژن و پیاوو منداـکـ لهـتاو خـ رزگار کردن لهـمهرگ له دهست تاوانکاران رادهـکهن و روو لهـناوچهـیکی شاخاوی پـ لهـبهـفرو بهـستهـهـکی هـمین رـژکارو دهـکهن، بـ ئهـوهـی لهـوهـ بهـرهـو شوـنـکی ئارام بچن.

لهـرگادا لهـنـو کهـشو ههـوای ساردو شهـختهـبهـندی بهـفرو، لوورهـ لووری گورگ و، سهـرماو سـهـی کوشنده، بهـرگهی ئهـو ههـلومهـرجهـ سهـخت و دژوارهـ ناگرن، ناتوانن بهـردهـوامی بهـ رـیشتن بدهن، بـیهـ ژنهـکه مـرالی بهـردهـوام بوونی دهـوخـ و بهـسهـر مـردهـکهـی دا هاوار دهـکات، بـ ئهـو کارهـساتهـت بهـسهـر هـناـین، که دهـتـزانی تووشی ئهـو ههـموو ئهـشکهـنجهـو ئازارهـ دهـبین، فهـرموو تابلـکانت بسووتـنهـ باخـمانی پـ گهرم کهـینهـوه، بـ تابلـکانت ئهـوهـندهـ بهـ نرخ بوون ؟ ئهـوهـندهـ لات خـشهـویست بن نهـیانسووتـنی ؟ پیاوهـکه که تاقه شتـکـ لهـگهـ خـی هـنابـت بـ ئهـو کـچه، تابلـکانی بوو که نهـیتوانی بهـ جـیانی بیـ، ئهـو تابلـیانهـ بهـلای ئهـوهـوه بهـنرخترین سهـرو سامانی بوو.

ئهـوهـندهـی سهـرماو سـهـ تهـنگی پـ ههـچنین و شتـکیان لهـو ناوه بهـفراویهـدا شک نهـدهـبرد کـزه ئاگرهـکهـیانی پـ جـش بدهن، کهـچی هـشتا دهستی نهـدهـچووو ئهـوهـی ئهـو تابلـیانهـی خـی بسووتـنـ و منداـ و ژنهـکهـی لهـ تهـوژمی سهـرما رزگار بکات ... بـیه به ژنهـکهـی دهـتـ: ئهـی تـ نهـبووی دهـتگوت با بـین ئهـگهـر لهـئهـشکهـوتـکیشدا بژین لهـوه باشتـره بمان کوژن ؟

ژنهـکه که شتـ لهـو لهـحزهـیهـدا بهـهـانای نهـدهـهات ههـرهـشهی لهـ مـردهـکهـی دهـکرد بگهـنـهـوه لهـمردنی ناو بهـفر باشتـره، ئهـوان بهـرگهی سهـرماو رهـوه گورگـکی تر ناگرن، که لهـ پـشیاـنهـوه رهـوه گورگی چیاکان و لهـ دواوهـشیاـنهـوه رهـوه گورگـکی تری داعش بوون، لهـو نـوهـندهـدا نهـیدهـزانی کامهـ مردن ههـبـژـر، بـیه دهستی کوـهـکهـی گرت بهـرهـو دواوهـگهـانهـوه، ئهـمجاره پیاوهـکه ناچاری ئهـوه بوو پـ لهـجهـرگی خـی بنـ و یهـکه یهـکهـی تابلـکانی بهـدهـستهـکانی خـی بسووتـنـ، لهـو سـاته وهـختهـدا رهـنجی ههـموو تهـمهـنی بـ ئهـو لهـتهـنیا گـهـ ئاگرـکـ بهـنرختر نهـبوو.

دواتر دواى شهوټكى څه گرم كړدنه وه به سوتانى تابلې كان و څه گرم كړدنه وه به له ئام ټر كړدن و ماچى گرمى ژنه كې شو ده به نه سهر، بې به يانى كه رټر ده بې ته وه به ټټ ده كه ونه وه، به ئام لهر ګاډا ده كه ونه ناو چا ټټ كى مين و چاره نووسه ره شه كه روو به روويان ده بې ته وه و ده ته قنه وه و ده مرن .

ئاماج و فله سه فهى فيلمه كه:

دهره ټنهر له دا ټشتنى ئه و سيناريې يه داو له چوارچيوه ي رووداوو ديال ټكه كاندا وهك پټويست ده ست نيشانى زه مهنى نه كړدووه، بينهر ده زان ټت ئه و ژن و مټردو مندا ټه ئه و رټكه سه خته به فرينه ده گر نه بهر، ده يانه و ټت رابكه ن، به ئام نازان ټ بټچى راده كهن! به ره و كو ټ ده چن!

ژنه كه كاتى څى گوتبووى بچين له ئه شه و ټټ كا بژين له وه باشتهر بمان كوژن.

ئهمه ئه وه ده كه يه ټت كه ئه وان له ده ست كوشتن راده كهن، به ئام كډ ده يان كوژ؟ دهره ټنهر به هيچ شټوه يهك له هيچ گرته يهك و ديال ټك ګاډا ناوى داعش يان تير ټرستانى نه بړدووه، به ئام له ده ستپټكى فيلمه كې دا چه ند دټر كى به زمانى ئينگليزى نوو سيووه كه گوايه ئه وانه له ده ست داعش راده كهن، به مېش ئامانجى سهره كى فيلمه كې بې بينهر ناديار كړدووه.

سيناريې كه لهر ووى بير ټكه وه ئه گهر دهره ټنهر ئه و بټشايانه ي پټ كړدايه وه و هه ند ټ ګاډا انكارى له هه ند ټ ديمه ندا بكردايه سيناريې يه كى كاريگه رتر ده بوو، به تايبه ت ئه گهر ديمه نى سووتانى تابلې كانى هه ټگرتايه و وټنه يه كى جوانتر له وه ي پټ ببه خشيوايه، به شټوه يهك مردنى به گه وره تر نه زانيبوايه له تابلې كانى، دواى ته قينه وه كه تابلې كانى ههر له ئام ټر بونايه، يا خود مندا ټه كې به زيندووى به ج ټ هټشايه و مندا ټه كه وهك نه وه ي ئاينده تابلې كانى له ئام ټر گرتايه، ئه و كات هم كاراكتره كه به هټر تر ده بوو، هم هونه ريش وهك گوتار ټكى ئاشتى خوازانى مرن ټفايه تى به مردن له ناو نه ده چوو.

به گشتى فيلمه كه نه فه سى كورته و خراوه ته نټو چوارچيوه ي كورته فيلم و ماوه كې ته نها 19 خوله كه، دهره ټنهر كاتى پټويستى به ده سته وه نيه بې به رجه سته كړدنى زټر رووداوو گرته ي ديكه كه دهره ټنهر څى و ئمېش ئاواتمان بټى ده خواست، چونكه كه شو هه واي سيناريې كه زټر له بار بوو بې ته وه ي فيلمه كه سنوورى كورته فيلم ج ټ بټټ و بټټ ته فيلم ټكى درټر، پټم وايه ئه گهر ئه و سيناريې يه تټر كرابوايه، هه ند ټ

گۆڭ انكاري له ديمه نه كاني ئه نجام درايه، ده بوو به يه كۆك له فيلمه سهر كه وتوو هه كان .

دهره ئان :

دهره ئه ر له ده سته پۆكی (به فریگهرم) بایه خۆكی گرنگی به سیناری داوه، كه بۆ ته بنه مایه كی ههره مكۆم بۆ چاره نووسی فیلمه كهی، سیناری كۆشی به خۆی دا ئشتوو، بۆ ئه وهی هه موو سه ره به سته ك به خۆی بدات بۆ به رجه سته كردنی ئه و خه یا ئانه ی بیریان لۆ ده كا ته وه، ئامرازه كانی سیناری كۆشی خسته ته به رگۆكی واقعی و سروشته بۆ ئه وهی به ساده ترین زمان، فه لسه فه ی فیلمه كه به بینر بگه یه نۆت، به تایبه ت له دا ئشته وهی دیالۆگدا، كه به را سته ی زمانی سینه مایه و له زمانی هه موو هونه ره كانی دیکه جودایه، ئه وه نده ی سینه ما پۆویستی به وۆنه هه یه، ئه وه نده پۆویستی به دیالۆگ نیه، چونكه وۆنه له سینه مادا ئه لته ر نا تیفی زمان و دیالۆگه ..

دهره ئه ر و ئه كته ر و وۆنه گر كا تۆك ده توانن ده سه ئا تی هونه ری خۆیان نشان بدهن، كه بتوانن روو به رووی هه لومه رچی سه خت و دژوار ببه وه، بینر به نه گۆژا وۆك له نیگه رانی، وهك ئه و روو به ره به فراوان و ترسناكهی ناو شاخ و دۆكی پۆ له هه دۆرو دۆده و ئاژه ئی مه ترسیدار ، كه جۆ به جۆ كردنی فیلم تۆیدا ده بۆته ئه ركۆكی نا ئاسایی بۆ ستافی فیلم، به تایبه ت له و گرتانه ی له شه ودا تۆمار ده كۆن و دهره ئه ر پۆویستی به دا به ش كردنی رووناكی و بلا جكت رات و پاراستنی كوالیتی وۆنه گرتن ده بۆت.

بۆیه (كات) و (شوۆن) له فیلمدا گرنگی تایبه تی خۆیان هه یه و سیمای تایبه تی خۆیان به سه ر پانتایی فیلمدا به جۆ دۆن.

جۆ به جۆ كردنی فیلم له و شوۆن و كا تانه دا پۆویستی به دا بین كردنی كه لو په ل و ئامرازه ته كنیکي و هونه ری و كه ره سته و شوۆنی هه وانه وهی ستاف و خۆراك ده بۆت بۆ ما وهی چه ندین رۆژ، كه ره نگه ئه و كه ره سته و ئامرازانه له سینه مای ئۆمه دا بوونیان نه بۆت ، یان خه رچی زۆریان بوۆت، بۆیه هه ندۆ جار ئه رکی دهره ئه ر له و هه لو مه رجانده ا قورستر بۆت و نا چاری ئه وه بۆت چاوپۆشی له زۆر ده رفه تدا بكات و له ده سته ی بچۆت .

ته نۆكی نامۆ له جه سته ی فیلمه كه دا : له سه ر ئه و رۆگه پۆ له نه ها مه تیه ی ئه و ژن و پیاوو مندا له به ره و چاره نووسۆكی نادیار گرتویانه ته به ر، دهره ئه ر دیمه نۆكی سۆكسی دروست ده كات، كه بینر به ئاسانی هه ست ده كات ئامانج له و گرتیه دا ته نها وروژاندنی

بینهره.

راسته که هه‌ند حا‌ه‌تی له ئام‌ز گرتن له که‌شو هه‌وای ساردو د‌ ته‌ز‌ان دا ره‌نگه بب‌ته سه‌رچاوه‌یه‌ك ب‌ گهرمی به‌خشین ، به‌ام به‌و ش‌وه ناوازه‌یه نا که بینهر هه‌ست بکات دیمه‌نه‌که به‌ئه‌نقه‌ست در‌ژ کراوه‌ته‌وه به ئامانجی وروژاندنی.

ریتمی فیلمه‌که له ق‌ناغی پ‌ش‌ئو دیمه‌نه ریتم‌کی خ‌رایه، ریتم‌ك له‌گه هه‌لومه‌رج‌کی ته‌نگه‌تاودا ده‌وات و حا‌ه‌ت‌کی ده‌روونی گرژی ب‌ بینهر دروست کردووه، له‌چاوه‌وانی چاره‌نووسی ئو هه‌لو مه‌رجه سه‌ختو دژواره‌دا، به‌پ‌چه‌وانه‌ی ریتمی دیمه‌نه س‌کسیه‌که‌یه که ریتم‌کی ه‌ورو له‌سه‌رخ‌یه، هه‌موو ش‌ت‌ ئاساییه، نه‌هه‌ست کردن به‌سه‌رما، نه‌گرژی و ت‌قین له ده‌نگی لووره لووری گورگ، وه‌ك ئه‌وه‌ی شو‌نی ئو س‌کس کردنه گوازارا ب‌ته‌وه ب‌ هوت‌له پ‌نج ئه‌ست‌ره‌کان، ب‌یه ده‌ره‌نه‌ر نه‌ك هه‌ر هه‌لومه‌رج و شو‌نی رووداوه‌کانی له بیرچ‌ته‌وه، ته‌نانه‌ت مندا‌ه‌که‌ش دیار نه‌ماوه‌و بینهر نازان‌ ئو مندا‌ه‌ی له‌سه‌رمان هه‌ه‌شی مردنی له‌سه‌ر بوو، چی به‌سه‌ره‌ات؟

ئه‌کته‌ر :

ئه‌کته‌ر له فیلمه‌که‌دا فاکته‌ر‌کی به‌ه‌زی راگرتنی ریتمی فیلمه‌که‌یه، چونکه له‌رووی ئه‌داو بزووتنه‌وه، له‌گه هه‌مان ریتمی که‌شو هه‌واکه‌و رووداوه‌کاندا ده‌وات .

ب‌یه ئه‌کته‌ر پ‌ویستی به‌وه هه‌یه له‌رووی ده‌روونی و سایک‌ل‌ژییه‌وه خ‌ی ب‌ به‌رجه‌سته کردنی ئو حا‌ه‌ته نام‌یه ئاماده بکات و بتوان‌ت

کارځک بکات، بهشځک له نیمای ههست کردن بهسهرما لهجهستهو ئه‌دای
ئه‌کته‌ره‌وه وه‌رگرځت که تاکه فاکته‌رځکی گه‌یاندنی کاریگه‌ری ئه‌و
ئه‌تم‌سفیره‌یه ب‌بینه‌ر.

ئه‌کته‌ره‌کانی (به‌فری گه‌رم) (نیگار محمه‌د، بیلال زه‌نگه‌نه، په‌نار
ئیبراهیم) ببوون به‌پارچه‌یه‌کی زیندوو له‌به‌رجه‌سته کردنی
رووداو‌ه‌کان، له‌ناو ئه‌زموون‌ځکی قورس دابوون، که ره‌نگه هه‌ند هه‌لو
مه‌رج کاریگه‌ریان هه‌ب‌له‌سهر ئه‌دای ئه‌کته‌ر به‌تایبته هه‌لومه‌رج‌ځکی
قورسی وه‌ک کات و شو‌ځنی روداو‌ه‌کانی ئه‌و فیلمه، هه‌ردوو ئه‌کته‌ر
ئه‌دای‌ځکی جوانیان ئه‌نجام دا که جیگه‌ی سهرنج ب‌ت.

به‌لام ئاره‌زووم بوو ده‌ره‌ځنه‌ر مندا‌ه‌که ته‌نها وه‌ک ک‌مبارس له
فیلمه‌که‌دا به‌کار نه‌ه‌ند، هه‌ند دیمه‌ن و دیال‌ځگی تایبته‌ی ب‌
دروست کردایه، مندا‌ه‌که ب‌وه‌زیفه نه‌ده‌مایه‌وه‌و کاریگه‌رییه‌کی به
ج‌شی دروست ده‌کرد.

و‌نه و موزیک و کاریگه‌ریه‌کانی ده‌نگ :

وه‌ک له‌و‌ځنه‌ی فیلمه‌که‌دا ده‌بیند‌ځت، و‌ځنه‌گر (حشمت نارنجی)
ده‌ست‌ځکی ره‌نگینی له‌هونه‌ری و‌ځنه‌گری سینه‌مایي دا هه‌یه، ئه‌و ده‌ست
ره‌نگینه کاریگه‌ری ځی به‌سهر گرته‌و کوالیتی فیلمه‌که‌دا به‌ج‌
ه‌شتووه‌و نرخ و به‌های ځی داوه‌ته رووداو‌ه‌کان و فاکته‌رځکی هه‌ره
به‌ه‌زی ئه‌و سیما جوانه‌ی له‌فیلمه‌که ده‌رده‌که‌وت و‌ځنه‌گرتنیه‌تی،
چونکه و‌ځنه هاوک‌ځه‌ی فیلم ده‌گ‌ځت، ئه‌وه‌ی له‌و‌ځنه‌ گرته‌دا هه‌ستی پ‌
ده‌کرځت ئه‌م ځا‌نه‌یه :

1. ب‌ب‌ژارکردنی گرته‌ی کل‌س ز‌رت‌ر بایه‌خ به‌دیمه‌نی ماچ و دیمه‌نه
س‌کسیه‌که دراوه، له‌ز‌ر شو‌ځندا ب‌شایی هه‌یه له‌گرته‌ی کل‌س، له‌وانه‌ش
تا ئ‌ستا روخساری مندا‌ه‌که و ئه‌کته‌ره پیاوه‌که به‌و گرته‌یه هاوسه‌نگ
نه‌بووه، ئه‌وه‌ی بینراوه به‌شی ز‌ری گرته‌ی گشتی و گرته‌ی مام ناوه‌ندی
بوو، چونکه بینه‌ر به‌په‌ر‌ځی ئه‌وه‌یه روخساری ئه‌کته‌ره پیاوه‌که‌و
مندا‌ه‌که‌ش ببینی، به‌تایبته له‌کاتی ته‌وژمی سهرما ده‌کرا به‌کل‌س
له‌رزینی مندا‌ه‌که ده‌رکه‌وتایه.

1. دوا دیمه‌نی ک‌تایی که دیمه‌نی سهرله‌به‌یانی ر‌یشتنی هه‌ر س‌
کاراکته‌ره له‌چیا‌دو رووداو‌ی ته‌قینه‌وه‌که‌و مردنی کار
اکته‌ره‌کانه، دیمه‌ن‌ځکی گشتی لاوازه، نه‌خراوه‌ته ن‌و به‌رگ‌ځکی
ته‌عبیری یان ره‌مزی، که ب‌ته‌چاره‌سهر‌ځکی درامی ل‌ژیکی ب‌
به‌ده‌سته‌وه‌دانی فه‌لسه‌فه‌ی ک‌تایی دراماکه، ده‌بوا کام‌را
ر‌ځکی کاریگه‌ر تری بینووبایه ب‌به‌رجه‌سته کردنی ئه‌و

رووداوه و دوور به دووری نه یی وانیبا ئه و روداوه کاریگهره،
و نه له بهرجهسته کردنی ئه و رووداوه نهیتوانی تراژیدی که
بهرجهسته بکات و تینوویه تی بینهر له ک تاییه که یدا بشک ن
..

موزیکی و نه :

موزیکی و نه یی ئامرازی ههره به ه یی بهرجهسته کردنی
ریتمه، به ههر س ج ری ریتمی رووداوه و ریتمی ئه کشنی ئه کتهرو
ریتمی و نه یی، که هاوشان له گه ههر س ئه و ریتمانه دا ده وات
و هیچ له و ریتمانه به ب موزیک ناتوانن بهرجهسته بکر ن.
له و فیلمه دا موزیک ئه و ر یی نه بینی، چونکه موزیکی تایبته
ب فیلمه که دانه ندراوه، ئه وه ی هیه موزیکی گشتیه و ته نها
ب کردنه وه ی ب شاییه و پ ویستی به شاره زاو ئه ندازیاری
تایبه تی بواری موزیکی و نه ییه، ئه گهر نا له کات و شو ن کی
ئاوا ترسناکدا بینهر پ ویستی به بهرجهسته کردنی حا ه ته
دهروونیه کانه ب ده رخستنی دیوی ناوه وه ی کاراکتهرو ئه وه ی
له ناخی دایه.

به ام موئه سیراتی ده نگ.. که له و شو نه ترسناکانه دا ده ب ته
زه روره ت، تا رادده یه ک به کار ها تبوو، به تایبته له ده رخستنی
لووره لووری گورگ، به ام دیسان که شو هه وای فیلمه که پ ویستی
به زیاتر.

ئه نجام : ره نگه ئه م ئه زموونه ی عه دنان عوسمان بب ته خا کی
دیارو بهرچاو له کاروانی هونه ری ئه ودا و ر خ شکه ر ب ت ب
ده و مه ند بوونی ئه زموونی فیلمی در ژو به ره می به چ ژ تر.